

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 105/574- /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 372/2010. (VIII. 4.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt a személyes adatok rögzítése, valamint a panaszjogról való tájékoztatás tekintetében

elutasítom,

minden más vonatkozásban a panasznak

helyt adok.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2010. március 6-án 9.50 óra körüli időben egy áruház alatti parkolóban az ott közlekedőket az alábbiakról tájékoztatta: „Figyelem, figyelem, tájékoztatom Önöket, hogy a S Tv-ben ma 17 óra 15 perckor ... című dokumentumfilm első része kerül levetítésre.” Rövid idő elteltével egy biztonsági őr jelent meg és közölte a panaszossal, hogy politikai vonatkozású felhívást nem közölhet. A panaszos azt válaszolta, hogy az általa elmondott szöveg nem politikai közlemény, és folytatta tevékenységét. Ezt követően a biztonsági őr két alkalommal is meglökte a panaszost, és arra hivatkozott, hogy a parkoló magánterület. A panaszos ezzel szemben azt közölte a biztonsági őrrel, hogy tudomása szerint az épület alatti parkoló közforgalom részére megnyitott terület. A biztonsági őr kihívta a rendőrséget. Pár perc múlva megérkezett a rendőrautó, ami két kerékkel leparkolt a forgalom elöl elzárt területre, megkülönböztető fényjelzést azonban nem használt. A panaszos erről fotót készített. A panaszos beadványában előadta, hogy rossz tapasztalatai miatt a telefonjában levő hangrögzítőt bekapcsolta. A megérkező rendőrségi gépjárműből kiszálló rendőr tisztelgés nélkül köszönt és az intézkedés oka közlésének mellőzésével fordult a panaszoshoz azzal, hogy „kérnék egy lakcímkártyát és egy igazolványt”. A panaszos erre megkérdezte, hogy „mi célból”. A panaszos elmondása szerint “ez nem tetszett az »amazonnak«, hanghordozásában ezt kifejezésre is juttatta”. Mikor a panaszos jelezte a rendőrnek, hogy ő nem nevezte meg az intézkedés célját, ismételten csak azt közölte, „igazoltatás és előállítással fenyegetőzött”. A panaszos megítélése szerint az intézkedő rendőr nem a jogszabályban előírt módon lépett fel. Ezt követően még egyszer kérte, hogy adja meg az azonosító számát, amelyre azt felelte, megmondja, ha befejezte az intézkedést. Erre még egyszer megkérte a panaszos az intézkedő rendőrt, amire azt a választ kapta, „hogy nem is fogom”. Majd egy alkalommal azt követelte a panaszostól a rendőr, hogy kapcsolja ki a telefonját, de ezzel egy időben a telefonja után is kapott. A panaszos megkérte a rendőrt, hogy ne bántsa a telefonját, azonban ő „kiabálva ismételten a kikapcsolást követelte”, mire a panaszos a megfelelő, illendő fellépésre hívta fel a figyelmét. Eközben azonban erőszakosan, dulakodva kikapta a panaszos kezéből a telefont a rendőr és kikapcsolta azt. A panaszos előadta, hogy kiabált, fenyegetőzött vele a rendőr. A panaszos „látva a jogszerűtlen fellépést” és, hogy a rendőr társa – akin az azonosító szám fordítva volt elhelyezve – ezt még csak szóvá sem teszi, átadta igazolványát, amellyel az intézkedő rendőr beült a gépjárműbe, és hosszú percekig át „élénk rádióforgalmazást folytatott”. A panaszos személyes adatait papírra rögzítették, azonban annak okát a panaszos kérdése ellenére sem közölték. A rendőrök az intézkedés végén sem adták meg nevüket és azonosítószámukat, csak annyit mondott az egyik neki, „olvassa le, ha annyira kíváncsi”. A panaszos arról, hogy panasszal hol élhet, tájékoztatást nem kapott. A panaszos előadta, hogy kislánya, látva a történetet, sírva fakadt.

A panaszos megjegyezte azt is, hogy egy másik rendőr is a helyszínre érkezett, aki kulturáltan kezelte a kialakult helyzetet.

A panaszos elmondása szerint a történetek után bement a rendőrségre és az ügyeletes tiszttől azt kérte, hogy – a valóságnak megfelelő tartalommal – írasson jelentést az intézkedő rendőrökkel, tekintettel a panaszos által készített objektív felvételre.

A panaszos megítélése szerint a rendőri fellépés, az intézkedő rendőr magatartása, a telefonjának önkéntes elvétele súlyosan sértette és veszélyeztette jogbiztonságát, a tisztességes eljáráshoz való jogát, és „belegázolt” az emberi méltóságába, mivel az intézkedés az ott közlekedő személyek előtt zajlott.

A panaszos megküldte az általa kifogásolt rendőrségi gépkocsi parkolásáról készített fényképfelvételt. A képen látható, hogy a rendőrségi gépkocsi a baloldali első és hátsó kerekével egy, a forgalomtól elzárt terület útburkolati jelével ellátott terület vonalán áll.

A panaszos megküldte a Panasztestület részére az intézkedésről mobiltelefonjával készített hangfelvételt.

A felvételen hallható, amint a panaszos köszönt („jó napot kívánok”) az intézkedő rendőrőrnőnek, aki ezt „jó napot” köszönéssel viszonzta, majd a “kérnék egy lakcímkártyát és egy személyigazolványt” felszólítást intézte a panaszoshoz. A panaszos erre megkérdezte, „mi célból”, mire a rendőr úgy felelt, „igazoltatás céljából kérném átadni”. Erre a panaszos megkérdezte, „tehát akkor ön engem most igazoltat?”, amire a rendőrőrnő azt felelte, „igen, vagy talán nem szabad?”. Erre a panaszos azt reagálta neki, „azon kívül, hogy köszönt, nem mondta meg, hogy mi az intézkedés célja”. A rendőrőrnő erre továbbra is azt felelte, „Igazoltatás. Kérem szépen! Amennyiben nem adja ide, elő lesz állítva”. Ezután a panaszos az alábbi felhívást intézi a rendőrhöz „Jó. Hogy hívják a hölgyet, mert még nem ...” ekkor a rendőrőrnő közbevág „Majd megmondom, ha befejeztük az intézkedést. Kérem szépen.”. Erre a panaszos azt feleli „Nem. Intézkedés előtt kérném szépen megjelölni a nevét, azonosítószámát, mert azt ugye nem közölte.”. A rendőrőrnő erre azt mondja „Nem is fogom!”. A panaszos visszakérdez „De miért nem? Intézkedést úgy kell megkezdeni, hogy először közölni...”. Erre a rendőrőrnő közbevágva felszólítja a panaszost „Azt meg kapcsolja ki! A telefont.” Ezzel egyidejűleg zörej hallható a felvételen, amely arra utal, hogy a telefont közben mozgatni kezdik. Ekkor a panaszos felhívja a rendőrt, hogy „Ne bántsa a telefonomat és...”. Ekkor a rendőrőrnő emelt hangon közbevágva megismétli a felszólítást: „Kapcsolja ki a telefont!”. Erre a panaszos a rendőr emelhangú felszólítására reagálva azt mondja, hogy „Hölgyem én önnel normálisan beszélek...” Ekkor a rendőrőrnő ismét emelt hangon közbevágva felszólítja a panaszost „Azt mondtam, hogy kapcsolja ki a telefont” majd ismét zörej hallható, és a felvétel véget ér.

A panaszos az intézkedéssel összefüggésben sérelmezte:

- annak hangnemét, szakszerűségét;
- telefonja jogtalan elvételét.

II.

A panasz kivizsgálása során beszerzett rendőrségi dokumentumok az alábbiakat tartalmazzák.

A S-i Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint 2010. március 6-án 9 óra 45 perc és 10 óra 25 perc között foganatósított rendőri intézkedésre az Interspar áruház biztonsági szolgálat vezetőjének a rendőrkapitányság ügyeleti szolgálatához tett bejelentése alapján került sor. A bejelentő tájékoztatta az ügyeletet, hogy az áruház alatt levő zárt parkolóban – ami az áruház területéhez tartozik és az üzemeltetésért is az áruház felelős – személyek hangosbeszélőn keresztül politikai közleményt mondanak be, amelyhez az áruház vezetése nem adott hozzájárulást és az áruház biztonsági szolgálatának felszólítása ellenére is folytatják a tevékenységüket. A fentiek alapján a rendőrrjárőr helyszínre küldésének az indoka az állampolgári bejelentés volt, jogalapja pedig az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése és (2) bekezdésének b) pontja volt.

Az intézkedés napján 2010. március 6-án kelt jelentés és feljegyzés a történeteket egyező módon tartalmazza. 2010. március 6-án 9 óra 44 perckor az Interspar Bevásárlóközpont biztonsági szolgálat bejelentette a rendőrségen, hogy az áruház alatti parkolóban politikai felhívást mondanak be hangosbemondón keresztül, és ezt a tevékenységet az áruház igazgatója nem engedélyezte. A szolgálatot teljesítő rendőrrjárőrök –

egy r. zászlós és egy r. törzsőrmester – igazoltatták a panaszost és társát. A panaszos a hangosbemondóba beszélve egy aznapi televízió műsorra hívta fel a parkolóban tartózkodó személyek figyelmét. A helyszínen levő biztonsági szolgálat képviselője közölte a műsort hirdetőkkal, hogy a parkoló területén hirdetést, illetve szóbeli hirdetményt vagy közleményt elhelyezni, illetve bemondani az üzlet vezetőjének engedélye nélkül nem lehet. A panaszost és társát igazoltatták, majd ezt követően közölték velük, hogy amíg az áruház vezetőjével nem egyeztetnek, addig hagyjanak fel cselekményükkel, amelyet tudomásul vettek. A panaszos és társa közölte, hogy egyeztetni fognak a jogászokkal és az ő javaslatukig a cselekményt nem folytatják. Ezt követően a helyszínről távoztak. Az intézkedésnél jelen volt még egy r. zászlós.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök 2010. április 26-án kelt jelentései – a Panasztestület által feltett kérdésekre – a következő többlet információkat tartalmazzák. Az intézkedést megelőzően a szolgálati gépkocsit a jelentést tevő r. törzsőrmester nő járőrtársa, egy r. zászlós vezette. A parkolóba érkezéskor és megálláskor a forgalmi és helyszíni viszonyokat figyelembe véve úgy állt meg a szolgálati gépjárművel, hogy a többi közlekedő járművet a haladásban ne zavarja. Megkülönböztető jelzés használatára nem volt szükség, a szolgálati jármű parkolásával nem sértette meg a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) rendelkezéseit. Az intézkedésre az ügyeletvezető küldése alapján azért került sor, mert a bejelentés szerint politikai közleményt mondtak be hangosbemondóba. Az intézkedésre a cselekmény jellegének megállapítása miatt került sor, amelyet a kitérkezést követően a jogszabályi normáknak megfelelően igazoltatással kezdtek meg a rendőrök, azonban a panaszos nem tett eleget a felszólításnak. Ezután igazolásra ismét felszólították a panaszost, amelyre az intézkedés alá vont csak vontatottan reagált, de annak eleget tett. Az intézkedés befejezéseként a panaszos kioktatása az intézkedéssel szembeni ellenvetései miatt szóban megtörtént, de mivel az igazoltatás során is csak nehezen működött együtt, nem minden esetben figyelte az elmondottakat. Adatrögzítésre azért került sor, mert a cselekmény jellege alapján „speciális”, esetlegesen jogszabályt is sérthetett. Mivel ezt a jelleget a helyszínen nem sikerült megállapítani, ezért jelentés készült, amelyben az adatok is rögzítésre kerültek. Továbbá, mivel az intézkedés magánterületen történt, ennek megfelelően mindkét felet a magánindítvány lehetőségéről tájékoztatták. Az adatrögzítés okát az intézkedés végén szóban közölték a panaszossal. A panaszost az intézkedés kezdetekor szólították fel a személyazonosság igazolása miatt. Egyéb felszólításra az intézkedő rendőr nem emlékezett. A panaszos az intézkedés alatt a kezében levő mobiltelefonnal folyamatosan „hadonászott”, és az akár ütés hatásának növelésére is alkalmas lehetett. Az intézkedés biztonságos befejezése érdekében a telefont a panaszos kezéből az r. törzsőrmester nő kivette, majd azt azonnal visszaadta, de a telefont nem kapcsolta ki. A panaszossal közölte a rendőr, hogy kép- és hangfelvételt csak személyiségi jogai figyelembe vételével készítsen. A rendőrnő az intézkedés kezdetétől a befejezéséig határozott, „karakán” hangnemet használt, állítása szerint „az egészen biztosan sértő nem lehetett, és a szakszerű végrehajtás is megköveteli azt.”

A rendőrnő által elmondottak közül figyelmen kívül hagytam azt a kijelentést, hogy a jogszabályban előírtaknak megfelelően járt el az intézkedés kezdetén. E kijelentést a panaszos által rögzített hangfelvétel egyértelműen cáfolja, tekintettel arra, hogy – a felvétel tanúsága szerint – a kitérkezést követően a rendőrnő intézkedését észelve a panaszos a sérelmezett tevékenységét abbahagyta, előre köszönt, a rendőrrre figyelt, és nem kísérelte meg elhagyni az intézkedés helyszínét. Nem észlehető, és a rendőri jelentés sem tér ki olyan körülményre mely indokolta volna a formai előírások jogszabály szerinti mellőzését. Szintén figyelmen kívül hagytam a rendőrnő azon elmondását, hogy a telefon elvételére azért került sor, mert azzal a panaszos hadonászott, és támadás esetén az ütés erejének fokozására alkalmas lehet. Ezen

állítást cáfolják részben a rendőrőrnő által ezután elmondottak, nevezetesen, hogy a telefont egy pillanatra vette el a panaszostól, majd visszaadta azt. Eszerint a rendőrőrnő a „rövid elvételt” követően már nem tartotta veszélyes eszköznek a telefont és a panaszos az intézkedés további részében már magánál tarthatta. Másrészt a panaszos által készített felvétel tanúsága szerint a rendőrőrnő nem a telefontal való – támadó jellegű – „hadonászás” azonnali abbahagyására irányult, hanem a telefon kikapcsolására. Azaz a rendőrőrnő sem támadástól tartott, hanem a telefontal történő hangrögzítés zavarta. E tényt erősíti meg a rendőrségi rádióforgalmazás hanganyaga is, ahol a rendőrőrnő az ügyelet felé azt jelenti, hogy „...nem hajlandó ideadni a lakcímkártyáját, illetve a személyi igazolványát és fölvevett minket telefonra.”.

A r. törzsőrmester nő mellett szolgálatot ellátó r. zászlós jelentése szerint a járőrvezető a r. törzsőrmester volt, míg ő – a panaszos által megjelölt rendszámú – szolgálati gépkocsit vezette. Az r. zászlós jelentése a r. törzsőrmester nő jelentésével megegyezően tartalmazza a történeteket az alábbi kiegészítéssel.

A parkolóba érkezéskor és a megálláskor a forgalmi és helyszíni viszonyokat figyelembe véve azért állt meg a forgalom elöl elzárt területen, mert szombat délelőtt az áruházban nagyon sokan vásárolnak és a közelben nem volt szabad parkolóhely, valamint azért, hogy az intézkedést késedelem nélkül tudják megkezdeni, és, hogy a többi közlekedő járművet a haladásban és a parkolásban ne zavarja a szolgálati gépjárművel. Az intézkedés befejezésekor a panaszos kioktatása szóban megtörtént a panasztételi lehetőségről. A r. zászlós nem emlékezett a lakcímkártya átadására való felhívásra. A panaszost ugyanakkor felszólították a kezében tartott mobiltelefon kikapcsolására, amelynek a panaszos nem tett eleget. A r. zászlós jelentése szerint, ő nem nyúlt a telefonhoz, azt a panaszos kezéből nem vette ki, ezért nem is kapcsolhatta ki. Ezt követően felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy kép- és hangfelvételt csak személyiségi jogai figyelembe vételével készíthet, illetve használhat fel. Az intézkedés hangneme végig kulturált és határozott volt, a jogorvoslati lehetőségekről felvilágosítást kapott a panaszos.

A panaszossal szemben nem intézkedő, de a helyszínre később érkező r. zászlós jelentése szerint ő az ügyeletvezető utasítására 10 óra 5 perckor érkezett a helyszínre, amikor a panaszost már a korábban megjelenő járőrpáros intézkedés alá vonta. A r. zászlóst az intézkedő rendőrök többek között arról tájékoztatták, hogy a panaszost felszólították a személyazonosító okmányainak átadására, amit ő megtagadott, „azzal a kijelentéssel, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök sem igazolták magukat, így ő sem hajlandó átadni okmányait”. Felhívták a panaszos figyelmét ezt követően arra, hogy amennyiben megtagadja személyazonosságának igazolását, szabálysértést követ el, és ebben az esetben előállítható. A panaszossal közölte a r. zászlós, hogy „ha a rendőri intézkedéssel szemben panasszal él, azt megteheti az intézkedést követően”. Az áruház biztonsági szolgálat képviselője által elmondottakra – miszerint a bolt vezetősége egyértelműen megtiltotta az áruház területén bármilyen demonstrációs tevékenység folytatását – a panaszos úgy reagált, hogy tudomása szerint a parkoló közforgalom számára megnyitott terület, és nem kell hozzá az üzlet vezetőségének beleegyezése. Ekkor az intézkedő járőrpáros tájékoztatta, hogy a parkoló valóban a közforgalom számára megnyitott terület, ami azonban az áruház magánterülete. A panaszos közölte, hogy a r. zászlós kitérkezést megelőző rendőri intézkedéssel szemben panasszal fog élni, majd ezt követően felírta a vele szemben intézkedő járőrpáros nevét, illetve jelvéyszámát. A később a helyszínre érkező r. zászlós a panaszossal nem intézkedett, az ő nevét és jelvéyszámát távozáskor nem kérte el.

A rádióforgalmazás hanganyaga, valamint az arról – 2010. április 27. napján – készült jegyzőkönyv az alábbi többlet információt tartalmazza.

A panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmester nő az ügyelet felé az alábbiakat közölte: „Itt van a G., vagy nem tudom hogy hívják ezt az idiótát (S.A: aki hirdeti a szabadságot B-nak) szabadságot B-nak azt firkálta, és nem hajlandó ideadni a lakcímkártyáját, illetve a személyi igazolványát és fölvetett minket telefonra.”

III.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

A 2010. március 6-án 9 óra 45 perc és 10 óra 25 perc között foganatosított rendőri intézkedésre az Interspar áruház biztonsági szolgálat vezetőjének a rendőrkapitányság ügyeleti szolgálatához tett bejelentése alapján került sor a bevásárló központ garázsában. A bejelentő tájékoztatta az ügyeletet, hogy az áruház alatt levő zárt parkolóban – ami az áruház területéhez tartozik és az üzemeltetésért is az áruház felelős – személyek (köztük a panaszos) hangosbeszélőn keresztül politikai közleményt mondanak be, amelyhez az áruház vezetése nem adott hozzájárulást és az áruház biztonsági szolgálatának felszólítása ellenére is folytatják a tevékenységüket. Az ügyelet egy szolgálati gépjárművön szolgálatot teljesítő járőrpárt küldött a helyszínre. Kierkezésüket követően a r. törzsőrmester kezdte meg az intézkedést. a panaszos köszönt („jó napot kívánok”) az intézkedő rendőrnőnek, aki ezt „jó napot” köszönéssel viszonzta, majd a „kérnék egy lakcímkártyát és egy személyigazolványt” felszólítást intézte a panaszoshoz. A panaszos erre megkérdezte, „mi célból?”, mire a rendőr úgy felelt, „igazoltatás céljából kérném átadni”. Erre a panaszos megkérdezte, „tehát akkor ön engem most igazoltat?”, amire a rendőrnő azt felelte, „igen, vagy talán nem szabad?”. Erre a panaszos azt reagálta neki, „azon kívül, hogy köszönt, nem mondta meg, hogy mi az intézkedés célja”. A rendőrnő erre továbbra is azt felelte, „igazoltatás, kérem szépen, amennyiben nem adja ide, elő lesz állítva”. Ezután a panaszos az alábbi felhívást intézi a rendőrhöz „Jó. Hogy hívják a hölgyet, mert még nem ...” ekkor a rendőrnő közbevág „Majd megmondom, ha befejeztük az intézkedést. Kérem szépen.” Erre a panaszos azt feleli „Nem. Intézkedés előtt kérném szépen megjelölni a nevét, azonosítóját, mert azt ugye nem közölte.”. A rendőrnő erre azt mondja „Nem is fogom!”. A panaszos visszakérdez „De miért nem? Intézkedést úgy kell megkezdeni, hogy először közölni...”. Erre a rendőrnő közbevágva felszólítja a panaszost „Azt meg kapcsolja ki! A telefont.” Ezzel egyidejűleg zöreje hallható a felvételen, amely arra utal, hogy a telefont eközben mozgatni kezdik. Ekkor a panaszos felhívja a rendőrt, hogy „Ne bántsa a telefonomat és...”. Ekkor a rendőrnő emelt hangon közbevágva megismétli a felszólítást: „Kapcsolja ki a telefont!”. Erre a panaszos a rendőr emelthangú felszólítására reagálva azt mondta, hogy „Hölgyem én önnel normálisan beszélek...” Ekkor a rendőrnő ismét emelt hangon közbevágva felszólítja a panaszost „Azt mondtam, hogy kapcsolja ki a telefont” ezután a rendőr a panaszos kezéből a telefont kivette, kikapcsolta, majd visszaadta. Az intézkedés során felhívták a panaszos figyelmét, hogy amennyiben megtagadja személyazonosságának igazolását, szabálysértést követ el, és ebben az esetben előállítható. Ezután a helyszínre érkezett a r. zászlós is aki a panaszossal közölte, hogy „ha a rendőri intézkedéssel szemben panasszal él, azt megteheti az intézkedést követően”. Az áruház biztonsági szolgálat képviselője által elmondottakra – miszerint a bolt vezetősége egyértelműen megtiltotta az áruház területén bármilyen demonstrációs tevékenység folytatását – a panaszos úgy reagált, hogy tudomása szerint a parkoló közforgalom számára megnyitott terület, és nem kell hozzá az üzlet vezetőségének beleegyezése. Ekkor az intézkedő járőrpáros tájékoztatta, hogy a parkoló valóban a közforgalom számára megnyitott terület, ami azonban az áruház magánterülete. A panaszos közölte, hogy a r. zászlós kérését megelőző rendőri intézkedéssel szemben panasszal fog élni, majd ezt követően felírta a vele szemben intézkedő járőrpáros nevét, illetve

jelvényszámát. A később a helyszínre érkező r. zászlós a panaszossal szemben nem intézkedett, az ő nevét és jelvényszámát távozáskor nem kérte el. Az intézkedés azzal ért véget, hogy a panaszos a sérelmezett magatartását abbahagyta, a helyszínről eltávozott azzal, hogy amíg a hirdetés lehetőségét jogászok meg nem vizsgálják addig oda nem tér vissza.

Tekintettel arra a tényre, hogy a panaszos jelen panaszát a törvényes határidőn belül előterjesztette, a helyszínre később érkező rendőr jelentése szerint a panaszost tájékoztatta panaszjogáról, mellőztem a panaszos azon állítását, hogy a panaszjogáról nem tájékoztatták az intézkedés során, illetve azt követően.

A rendőri intézkedésre bejelentés alapján került sor¹. Az intézkedés foganatosítására jogszabályban meghatározott formai követelményeket az intézkedő rendőr mellőzte², azonban ezt megalapozó helyzet – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – nem állt fenn. Ezért az intézkedés megkezdése jogszabálysértő módon történt.

Az intézkedés formai követelményeinek mellőzése azonban nem tette érdemben jogszerűtlenné az intézkedést, hiszen a rendőr a biztonsági szolgálat kérésére intézkedett, ennek keretében a jogvédelem érdekében igazoltatott. Ennek ellenére a panaszos hatszor egymás után a rendőri utasítást semmibe véve, vitába szállt a rendőrrel, és nem engedelmeskedett az igazolásra felhívásnak. Ekkor a panaszos megszegte törvényi kötelezettségét, hogy eleget tegyen egy jogszerű rendőri felszólításnak, mely egy demokratikus jogállamban az állampolgári kötelezettség része³. Az intézkedés során, tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben felkérésre intézkedtek, adatait feljegyezték, mert azokra szükség lehetett esetlegesen indítandó eljárás(ok) lefolytatása érdekében⁴.

Az intézkedést a panaszos kezdettől fogva a telefonjának hangrögzítő berendezésével felvette. Ezt észlelve az intézkedő rendőr többször, egyre durvább hangnemben felszólította, hogy kapcsolja ki a telefont, ezután a panaszos kezéből kivette azt, majd kikapcsolva visszaadta. Tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedésről a panaszos – jogszabály tiltó

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

² A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (2) bekezdése alapján a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

³ Barta kontra Magyarország Ügyben (26137/04. számú kérelemre) hozott ítélet 71. pont: „A Bíróság felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a kérelmező *elmulasztotta saját magatartásának kritikai értékelését akkor, amikor azon egyszerű kötelezettséggel* találta magát szemben, hogy eleget tegyen a rendészeti szervek egyik tagja által hozzá intézett törvényes felszólításnak – ez a kötelezettség egy demokratikus társadalomban az általános állampolgári kötelezettségek része.”

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (3) alapján az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

rendelkezése hiányában – jogszerűen készített hangfelvételt, ezt a rendőr ebben az esetben nem akadályozhatta volna ezt meg a telefon – kényszer alkalmazásával történő – elvételével és kikapcsolásával.

Szintén alaptalanul kérte el a rendőr a panaszostól a személyazonosító igazolvány mellett a lakcímkártyáját. A panaszos a hatályos jogszabályok szerint lakcímének igazolására nem volt köteles. A személyazonosító igazolvány minden olyan adatot tartalmaz, amelyet a panaszos igazolni volt köteles⁵.

Az intézkedő rendőrönő hangneme és az általa használt kifejezések (így például a „miért talán nem szabad?”, a „nem is fogom”, továbbá az emelt hangú és jogszó nélküli felszólítások a telefon letételére) alkalmasak voltak a panaszos emberi méltóságának megsértésére.

A panaszos alaptalanul sérelmezte a helyszínre érkező rendőrök által használt szolgálati gépjármű parkolásának körülményeit, mivel e mozzanat nem minősül a panaszossal szemben fogantatott intézkedésnek⁶.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek a panaszjogról történő tájékoztatással kapcsolatosan kialakított állásfoglalásával a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet. Minden egyéb tekintetben egyetértek a Panasztestület állásfoglalásában foglaltakkal.

⁵ A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról 1992. évi LXVI. törvény 29. § (4) bekezdése szerint a polgár személyazonosságát - a személyazonosító igazolványon túl - az érvényes útlevél vagy a kártyaformátumú vezetői engedély igazolja. A személyazonosítás céljából - jogszabályban meghatározott kivételekkel - a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (2) és (8) bekezdései szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként. E § alkalmazásában személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni.

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 29. § (2)-(4) és (8) bekezdései, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról 1992. évi LXVI. törvény 29. § (4) bekezdése.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2010. szeptember „ „„

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**